

Letos milijardo in pol dinarjev za avtocesto Ljubljana-Zagreb

V torek je bila v Ljubljani skupna seja obeh odborov za proračun Ljudske skupščine LRS za leto 1955, na kateri je poročal predstavnik Izvršnega sveta tov. Zoran Polič. Proračun LRS za leto 1955 izkazuje 9 milijard in 470 milijonov din dohodkov in prav toliko izdatkov. Osnutek proračuna je za 16 odst. večji od lanskega, sloni pa na upoštevanju stvarnih potreb na načelu treznosti in na vseh področjih našega javnega življenja. Od zneska za negospodarske investicije, ki znaša 3360 milijonov din, bo šlo največ za nadaljevanje gradnje avtoceste Ljubljana-Zagreb.

Razveseljava vest, da predvideva proračun LRS za l. 1955 za nadaljevanje gradnje avtoceste Ljubljana-Zagreb znesek eno in pol milijardo dinarjev, je bila sprejeta s posebnim veseljem v tistih naših občinah, skozi katere bo ta naša nova prometna žila stekla v tem in prihodnjih letih. Lani smo že poročali o vsestranskih koristih, ki jih nova avtocesta prinaša s seboj prebivalcem Krškega polja in Dolenjske. Dasiravno vemo, da je treba letošnje investicije vskladiti z našo splošno

zmogljivostjo, pri tem pa tudi misliti na dvig življenjske ravni vseh naših delovnih ljudi. smo vendarle upali, da dela na tem velikem gradbišču ne bodo obstala. Zagotovljena investicijska sredstva nam jamčijo, da bodo z deli nadaljevali, tako da bo cesta v doglednem času lahko zgrajena.

Da je nova avtocesta dejstvo, ne pa samo načrt, so se v preteklih dveh mesecih lahko prepričali vsi, ki so na Krškem polju videli naselja graditeljev avtoceste, njihove velike stroje, orodje in količke, ki kažejo smer bodoče ceste. Splanirane površine od potoka Senuše do Drnovga in izkopi za podvoze na lokalnih cestah Krško-Kostanjevica in Krško-Cerklje so poleg ostalega lahko prepričali, da bo to kdaj stekla nova, moderna cesta. Prebivalci občin, skozi katere bo potekala avtocesta, pa so se tega velikega javnega dela še prav posebej razveselili. Vzporedno z deli na cesti bodo posamezne vasi in naselja gospodarsko zaživela — avtostrada jim bo pomagala do elektrike, pitne vode, boljših prometnih zvez in pod. Okrajna komisija za povezavo del pri gradnji avtoceste je skupno s predstavnik občin, z volivci in investitorjem sestavila načrt,

kaj vse bi vzdolž avtoceste koristilo graditeljem ceste in prebivalcem naših vasi.

V občini Raka je v teku elektrifikacija vasi Zalog in Rimš. Od transformatorja na Raki pa do Zaloga, to je do gradbišča avtoceste, je graditelj potegnil napeljavo elektr. toka. Prebivalci teh vasi pa so prispevali droge in kopaljame — in bodo imeli električno luč. Tudi posameznikom bo pri hišnih napeljavah elektrike graditelj pomagal z raznim materialom. Ljudje pa bodo z delom na avtocesti to odslužili. Zadovoljstvo je na obeh straneh.

V Leskovec: Zadrudni dom v Velikem Podlogu je graditelj v notranosti docela opremil oz. dogradil in prostore uporablja, pozneje pa bodo služili vaščanom.

Vodovod na Krškem polju: Graditelj avtoceste bo skopal za svoje potrebe dva velika vodnjaka v Drnovem in v Skopicih. S pomočjo črpalke bodo od tu oskrbovali z vodo vsa delovišča vzdolž avtoceste od Velike vasi do Krške vasi. V načrtu pa je tudi stalna preskrba z vodo za prebivalce vasi Mrtvice, Brege, Drnovo in Velika vas iz studena v Drnovem, skopiški vodnjak pa bi oskrboval Skopice, Vihre in Krško vas. Zgradil bi dva zbiralnika nad Veliko vasio in nad Krško vasio; vsak bi držal najmanj sto kub. metrov vode, poleg tega pa bi položili cevovod od enega do drugega zbiralnika. Načrt bodo uresničili postopoma s pomočjo in sodelovanjem Centralnega higienskega zavoda v Ljubljani, s prispevkom OLO in z delom ter ostalo pomočjo prebivalcev teh okrajev.

Za elektrifikacijo vasi Brege.

Vihre in Mrtvice je trasa že potegnjena. Novo transformatorsko postajo bi zgradili v Mrtvicah, stroške za napeljavo visokonapetostnega omrežja pa bi si delila graditelj avtoceste in OLO. Prebivalci teh vasi pa že zbirajo droge.

Občina Čatež: Zadrudni dom v Skopicih so vaščani začeli malo pozno pripravljati. Kaže pa, da bo investitor avtoceste tudi tu pripravljen nekaj vložiti v Zadrudni dom, v katerem bo imel svoje prostore.

Tistim Čatežanom, ki jim bodo zaradi nove ceste porušili hiše in gospodarska poslopja, naj bi neke blizu Čateža zgradili sodobno kmetijsko naselje. Kmetijski strokovnjaki, že pripravljajo načrte za to delo.

Velika Dolina: Tu bo graditelj avtoceste dogradil Zadrudni dom, če bodo domačini poskrbeli, da bo stavba pod streho vsaj do 1. maja 1955. Ves gradbeni material je pripravljen, tako da bo delo lahko steklo.

Pri vsem tem je seveda najvažnejše stalno sodelovanje prebivalcev krajev vzdolž avtoceste, da bodo skupno s svojimi odbori in okrajno komisijo v stalnih stikih z graditelji. Le tako bodo lahko imeli od tega velikega javnega dela koristi, ki bi jih sicer morda dosegli šele čez leta.

1993 novim naročnikom, ki smo jih pridobili do 13. januarja, se je zadnji teden pridružil 224 novih naročnikov. Največ uspehov so v zadnjih sedmih dnevih imeli aktivisti v občinah Studenec, Artiče, Bizeljsko, Brestanica, Bučka, Leskovec, Sevnica, Videm-Krško in Sentjanž. Predvsem moramo pohvaliti Jožeta Ziberta, tajnika občine LO Studenec, šolo in poštno službenice na Studencu, ki so v preteklem tednu zagotovili svoji občini prvo mesto v dosedanjem tekmovanju in pridobivanju novih naročnikov. Po njihovi za-

slugi — in zaradi zavesti posameznikov, ki se sami naročajo na list — so v občini STUDENEC do 20. januarja 1955 pridobili skupaj 125 novih naročnikov oziroma na vsakih 12 prebivalcev v občini 1 novega naročnika! Če jih do konca januarja ne bo nihče prehitel, se Studenčanom obeta priložnost, da bo žrebanje noveletnih nagraj pri njih. Ali pa jih kdo še lahko prehitel? Presodite sami in si oglejte, koliko novih naročnikov so v tem času pridobile posamezne občine v našem okraju:

1. Artiče	123	15. Podbočje	43
2. Bistrica	14	16. Podstreda	17
3. Bizeljsko	87	17. Raka	33
4. Blanca	48	18. Senovo	88
5. Boštanj	43	19. Sevnica	94
6. Brestanica	117	20. Studenec	125
7. Brežice	70	21. Sentjanž	47
8. Bučka	16	22. Trzin	39
9. Cerklje	45	23. Velika Dolina	21
10. Čatež	69	24. Veliki Trn	28
11. Dobova	101	25. Videm-Krško	111
12. Kostanjevica	55	26. Zabukovje	35
13. Leskovec	70	27. Razne pošte LRS	41
14. Pišec	34	28. Inozemstvo	3

V zadnjem tednu so pridobili največ novih naročnikov: Pošta Globoko — 9; Angela Sintič, Kostanjevica — 3; Gimnazija Sevnica — 3; Jože Zibert, tajnik občine LO Studenec — 17; Pošta Studenec — 11; Ludvik Ahaič, šol. upravitelj Krmelj — 5; Šola Studenec — 4; Pismošola Črnomar, Studenec — 2; Šola Brestanica — 4; Andrej Grčar, Brestanica — 4; Miroslav Mulej, šolski upravitelj Stara vas — 6; Pošta Bizeljsko — 12, skupno pa 23 novih naročnikov itd. itd.

KAJ PA SINDIKALNE PODRUŽNICE? Razen dveh v okraju — ostale še nič. Morda bi jih sicer morda dosegli šele čez leta.

nečenja za zadnji teden tekmovanja v pridobivanju novih naročnikov? Upajmo oz. upamo, da bo tako!

Se enkrat: novoletno javno nagradno žrebanje bo v tisti občini, ki bo dobila od 1. decembra 1954 do 31. januarja 1955 največ novih naročnikov! Se je čas, da se v plemenitem tekmovanju razširjanja socialističnega tiska pomerimo. Predvsem naj to velja za tiste občine, kjer obdori SZDL za razširitev lista niso še nič naredili. Proslavimo letošnje jubilejno leto — desetletnico osvoboditve — tudi z razširjanjem naprednega tiska!

7 DNI PO SVETU

Skupna izjava predsednika Tita in premiera U Nuja, ki sta jo izdala ob zaključku uradnega Maršalovega obiska Burmi, ni nikogar presenetila. Pomen le potrditev onih načel, ki sta jih pred tedni poudarila v New Delhiju premier Nehru in visoki jugoslovanski gost: načel miroljubnega sožitja med narodi vsega sveta, ki ga ne smejo motiti družbene ali ideološke razlike.

Miroljubni poti jugoslovanskega predsednika je prisluhnil ves svet. Pristihali so tudi tisti, ki jim načelo aktivne neavtoritarnosti ni pogodu in ki bi še vedno radi krojili usodo držav o duhu politike dveh blokov. Pri tem skušajo najti različne odgovore na vprašanje, kakšen je bil praznopravni namen jugoslovanskega Maršala, da je krenil v tako oddaljeni državi. Domneve o nekakšni ustanovitvi »tretjega bloka« so sedaj, po jasnih skupnih izjavah Tito-Nehru in Tito-U Nu opustili, še vedno pa vidijo neke »skritivne« načrte. Večina azijskih držav in napredne množice sveta ne potrebujejo pojasnil, kajti le-te so v svojih govorih, zdravljah in v zaključnih izjavah dovolj jasno in usakumar razumljivo obrazložili sami: vodilni politiki teh treh držav.

Tam, kjer ocenjujejo svetovna dogajanja brez zaupanja in vere v mir in mednarodno sodelovanje, se vedno porajajo domovi in sumničanja, tipična spremljevalca politike blokov in ideoloških grupacij.

Burmanski narodi so se poslovlili od predsednika Tita z iskrenimi željami za njegovo osebnostno srečo in srečo vseh jugoslovanskih narodov. Šele sedaj v vsej svoji globini čutiljo, kako tesno so povezani z Jugoslavijo in njenim ljudstvom tako po zgodovinskem razvoju kakor tudi po odločni borbi, da čimprej odpravijo ostanke kolonialne preteklosti. Prizadevanja, da čimprej zgrade socialistično družbeno ureditev, jih družijo še bolj.

Predsednik Tito bo še nekaj dni prebil na neuradnem obisku v južnih državah Indije, pozneje pa bo v »Galebom« krenil v domovino.

Srednja Amerika je v nekaj dneh spet postala prizorišče manjših borb. Kakor vse kaže, so ob pomoči diktatorskega režima generala Samose v Nikaragui udre oborožene skupine političnih emigrantov, najetih vojakov in agentov ameriškega trsta »United Fruits Co.« v sosedno Kostariko in hotele strmo glavo domačo vladu. Vendar tokrat niso pomagale obtožbe, da gre tudi v Kostariki, podobno kakor pred meseci v Guatemali, za »komunistični režim«. Organizacija ameriških držav se je odločile zavzela za žrtve napada. Vse kaže, da bodo vladne enote v kratkem zatirale zariše »upora« in uničile napadalce. Majhna »vojna« bo končana, svet pa bo imel spet en primer več, kako skušajo nekatere države, predvsem po zaslugi svojih »močnejših« zaščitnikov, mimo pogani z navadnim grobom napadom doseči notranje spremembe tam.

(Nadaljevanje na 2. strani)

KORISTEN TEČAJ za žensko madino v Podbočju

Predvčerajšnjim so v osnovni šoli v Podbočju začeli s koristnim in potrebnim izobraževalnim tečajem za 25 mladink iz Brezja, Planine, Brezovice, Brloga, Premagovca in Mladja. S pomočjo prosvetnih delavcev v Podbočju in še nekaterih žena ter s finančno podporo OLO Krško, Okrajne zadrudne zveze, Okt. odbora RK in Zveze borcev bodo dekleta v 3 prostorih osnovne šole imela vsak dan pouk in praktično delo. Postelje jim je posodilo podjetje »Gradiz« iz Podloga, ki gradi novo avtocesto. Tečaj vodi učitelj Jože Zupančič, predavatelj pa so Angela Sketa, Jože Zupančič, Pepca Kezale, Milka Kidrič.

Anka Kerin in Jožefa Vodopivec. Kakor računajo, bo tečaj trajal do 20. februarja.

Kaj bodo pridobile mladinke na tem potrebnem tečaju? Najprej tudi njihovi starši niso verjeli, da bi jim to, kar bodo slišale in videle v šoli, kaj koristilo. Ko pa so zvedeli, kaj vse je vodstvo tečaja pripravilo za cel mesec izobraževalnega dela, so odpadli pomisleki. Dekleta bodo predvsem zvedela vse, kar je v zdravstveno-prosvetnem tečaju Rdečega križa, ki jih obiskujejo dekleta v vseh naših vaseh po Sloveniji. Kako je zgrajeno človekovo telo, kaj je zdravstvena prosveta, kaj higiena, osebna in splošna, kako poma-

gamo človeku v nesreči in v bolezni, kako negujemo dojenčka in bolnika, kako pripravimo zdravo hrano, kakaj je alkoholizem narodno zlo in še in še — vse to bodo slišale in same delale vaje iz prve pomoči ter podobno. — Ponovile pa bodo tudi tisto osnovno znanje, ki ga je marsikatera po odhodu iz osnovne šole že pozabila: kako napisemo pismo, razne prošnje za urade, kako pošiljamo pakete ali denar, brale bodo iz knjig in časnikov ter pod. Ponovile bodo tudi računstvo in spoznanje, kako je organizirana ljudska oblast.

To pa seveda še ne bo vse! Šivanje in pletenje zanima vsako mladenko, saj bo kot bodoča mati neštokrat morala vzeti v roke šivanko in pletilke ter splesti otroku in družini kaj toplega. Na razpolago bodo imele šivalni stroj, vodstvo tečaja pa je poskrbelo še za nekaj: za domačo kuhinjo! Tečaju bo tako rekoč priložen gospodinjski tečaj, saj si bodo dekleta sama kuhala in se učila, kako tudi iz domačih pridelkov lahko naredijo okusno in zdravo hrano. Ob večerih bodo brale knjige in poslušale radio, ob nedeljah pa bodo šle na ogled vzornih posestev in industrijskih gradbišč.

Prepričani smo, da bo tečaj v Podbočju koristen vsem udeleženkam in jim želimo pri njihovem koristnem delu kar največ uspehov. S pridnostjo bodo lahko zelo pametno izrabile ta mesec za učenje in izobraževanje!

ČLANOM ZVEZE BORCEV V KRŠKEM, NA VIDMU IN ZDOLAH!

Občni zbor Zveze borcev za Krško, Videm in Zdole bo jutri, ponedelje, 23. jan. 1955, ob 9. uri dopoldne v dvorani kina v Krškem. Bodite točni! — Odbor.

Člani SZDL — poskrbimo, da pride v januarju, MESECU POSAVSKEGA TEDNIKA, naše glasilo v sleherni hišo Spodnjega Posavja! S tem bomo počastili tudi jubilejno leto 1955 — desetletnico našega osvobodjenja!

Senovo se marljivo pripravila na občinski praznik

ga sveta in med delavci in vaščani.

Poleg zgodovinsko važne obletnice, ko je 9. II. 1944 XIV. Proletarska divizija osvobodila Senovo, bo letos ta dan tudi svečana otvoritev novega občinskega doma.

Dela v domu so že tako napredovala, da je možna skorajšnja vselitev uradov, ustanov in organizacij. Primerno so uredili prostor pred domom, ki je z vsake strani obdan z visokimi kandelabri z močno razsvetljavo. Ob večernih urah, ko se prižgo te luči, je veličastnost novega občinskega doma še toliko bolj izražena.

Pred dnevi so na občinskem komiteju razpravljali o tem, kako naj se praznik občine Senovo čim dostojneje proslavi. Na predvečer občinskega praznika bo v šolski dvorani v Senovem svečana akademija v čast proslavitve občinskega dne. Poleg pestrega snoreda, ki bo obsegal razne deklaracije, recitacije, pevske in

godbene točke, bo tudi krajša dramska predstava.

Na dan občinskega praznika jutraj bo Senovčane zbudila budnica delavske godbe, nato pa bo ob 9. uri dopoldne slavnostna seja obč. ljud. odbora. Ob tej priložnosti bodo imeli govore vodilni predstavniki okraja in občine, nakar bo svečana otvoritev doma. Popoldne bo repriza Kujundžičeve drame »Slepci« prav tako pa bo živahno v kabinetu predvojaške vzgoje, kjer nameravajo domači strelci prirediti tekmovanje in streljanje z zračnimi puškami.

Člani raznih društev in množičnih organizacij, predvsem pa članstvo DPD Svobode, Partizana, ZB in SZDL bodo v dneh priprav za občinski praznik storili vse, da bo letošnji občinski jubilej v Senovem res veličasten.

Poudariti žele svojo pripadnost in zavest, da so del enotne socialistične skupnosti, za katere graditev doprinaša tudi Senovo in ostali kraji občine svoj delež.

SESTANEK ČLANOV SOCIALISTIČNE ZVEZE V STAREM GRADU

V ponedeljek 17. januarja je bil v Starem gradu pri Krškem sestanek Socialistične zveze, ki se ga je udeležilo približno 50 ljudi. Sestanku je prisostvoval tudi sekretar mestnega komiteja ZKJ tov. Babič, ki je navzočim pojasnjeval vlogo komunizma in razna druga gospodarska vprašanja.

Razprava o komunah in ostalih gospodarskih vprašanjih je bila zelo živahna. Prebivalci Dolenje

vasi, ki so bili tudi navzoči na sestanku, so izrazili željo, da bi se priključili h komuni Videm-Krško.

Na sestanku so člani Socialistične zveze z zadovoljstvom ugotovili, da je bilo v preteklem letu v Starem gradu precej napredovalega za izboljšanje življenjskih pogojev ljudi. Zgrajen je bil vodovod, ki jim daje zdravo pitno vodo. Občina je prispevala 280.000 dinarjev za popravilo občinskih potov. Lani so bila zaključena tudi dela na regulaciji potoka.

Ko so razpravljali o šolstvu, so člani SZDL povedali, da morajo njihovi otroci obiskovati oddaljeni šoli na Vidmu in v Artičah. Predlagali so, da bi zgradili osnovno šolo v Starem gradu, kjer je za prve štiri razrede dovolj otrok.

Na sestanku so kritizirali tudi malomaren odnos občinskega ljudskega odbora Artiče do dvorane v Dolenji vasi, ki je obsojena na propadanje, če je ne bo nihče vzdrževal. To pa je edini prostor, kjer se ljudje lahko sestajajo.

Vremenska napoved

za čas od 23. do 30. januarja:

Ponovne padavine predvsem okoli 26. januarja. V drugi polovici prihodnjega tedna izboljšanje oziroma razjasnitve. Mraz bo verjetno trajal vse navedeno razdobje. Pričakuje se, da bo prehod iz snežnih v deževne padavine okoli 26. januarja.

Beseda o socialnem zavarovanju

Bralci nam pišejo

Tudi od delavcev na cesti pričakuemo kulturno obnašanje!

II.
Zadnjič smo ugotovili, da v krškem okraju nad 500 ljudi, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, ni socialno zavarovanih. Ko nadaljujemo pregled lanskega dela Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje, se ustavimo ob ugotovitvi, da je bila lani izmed najtežjih nalog zavoda reševanje pokojninskih zahtevkov.

V 11 MESECIH 456 NOVIH POKOJNIN IN 88 INVALIDNIN

Predpisi o pokojninskem zavarovanju so precej široki oz. zelo napredni. Posledica tega je, da ima sorazmerno veliko število zavarovancev tudi pri minimalni delovni dobi pravico do pokojnine, zlasti do invalidske. Širokogrudnost zakona v posameznih primerih zares vpliva, da pridejo do pokojnine tudi razni bivši gostilničarji, trgovci, mesarji in pod. Saj se tem ljudem šteje v pokojninska leta tudi prva svetovna vojna, ko roška fronta, izseljenstvo, pa tudi nekajmesečna ali nekajletna zaposlitev po osvoboditvi. Če k temu dodamo še visoko

starost posameznikov in njihovo delovno nesposobnost, potem vidimo, da zavod zares nima lahkega dela, ko ugotavlja pravice posameznikov do pokojnin. Da so ponekod taki ljudje tudi neupravičeno prišli do pokojnine, je seveda res in huda kritika ljudstva opozarja na take stvari. Res pa je spet, da imamo biveše majhne trgovce in posamezne obrtnike, ki so bili prav tako izkoriščani od kapitalistov v stari Jugoslaviji, in širokogrudnost socialističnih zakonov daje danes marsikomu možnost, da preživi svojo starost preskrbljen. Ponekod izvira kritika med ljudmi iz neznanja o socialističnih principih. Navzlic temu pa je precej primerov, ko poedinci neupravičeno prejemajo pokojnino. Taki ljudje je sicer vedno manj, vendar pa bo le treba začeti s sistematično revizijo vseh pokojnin od občine do občine. Za tako delo pa zavodu manjka sposobnih uslužbencev, poleg tega pa jim tudi ne more preskrbeti stanovanj.

Lani je zavod dobil 68 novih prošenj za priznanje invalidske pokojnine in 368 prošenj za starostne pokojnine, iz l. 1953 pa je ostalo nerešenih še 48 invalidskih in 218 prošenj za starostne pokojnine. Skupno je zavod v Krškem lani reševal 702 prošnji in do 30. novembra izdal 88 novih odločb o invalidskih in 456 odločb o starostnih pokojninah. Približno polovica vloženih prošenj je bila odklonjenih, ker niso imele zakonske osnove. Skupno s ponovnimi odločbami je zavod lani izdal 908 odločb. Treba pa je grajati malomarnost in nezaupljivost, ki jo tudi neznanje in trmoglavost posameznih zavarovancev, ki se za pisanje prošenj poslužujejo marsikje zakonitih pisnov. Zgodi se, da tak pisn zavarovancu prošnjo in dokumente tako zmeša, da

potem ljudje svoje pravice le s težavo dokažejo. Pri tem naj bi se zavarovanci dosledno posluževali Društva upokojencev ali pisarn okrajnega zavoda, ki v vsakem primeru in slehernemu pomaga z nasveti, da lahko uveljavijo svoje pravice.

840 NESREČ V ENAJSTIH MESECIH

Leta 1953 je bilo pri Zavodu za soc. zavarovanje v Krškem zabeleženih 569 raznih nesreč, od teh 4 smrtnih. Lani do konca novembra pa je bilo v okraju že kar 840 nesreč, od katerih so bile 4 smrtno, dve v rudniku Senovo, ena pri GG Brežice in ena pri Pionirju Videm. 271 nesreč v 11 mesecih več kakor v prejšnjem letu — to so sva-reče številke! Nesreče so v večini primerov nastale prav zaradi tega, ker posamezniki niso bili dovolj seznanjeni z varnostnimi predpisi, ker jih podjetja niso dovolj poučila, kako je treba z orodjem, stroji, ali sicer delati in se pri delu vesti. Nesreče ustvarjajo med delavci nezaupanje do dela, strah pred invalidnostjo in povzročajo skupnostno ogromno škodo. Invalidi so nezadovoljni sami s seboj, ker ne koristijo družbi in so odvisni od podpor, poleg tega pa se tudi težko prebijajo skozi življenje. Lani 30. novembra je bilo v okraju 157 invalidov druge skupine, ki dobivajo mesečne invalidnine 1430 din. Od teh so bili 103 zaposleni in dobivajo samo polovično invalidnino, le-ta pa nikakor ni dejansko nadomestilo njihovega siceršnjega povprečnega zaslužka.

Invalidov tretje skupine je bilo istega dne 175 s povprečno invalidnino 2510 din.

Stanje vseh invalidnin in pokojnin v okraju je bilo 30. novembra 1954 naslednje:

762 starostnih pokojnin s povprečnim zneskom pokojnine 6827 din; 1043 invalidskih pokojnin s povprečnim mesečnim zneskom 5409 din; 692 družinskih (vdovskih) pokojnin s povprečnim zneskom 3840 din in 96 družinskih (otroških) pokojnin s povprečnim mesečnim zneskom 1970 din. Če k temu dodamo še invalidske pokojnine II in III skupine, znaša skupno število vseh pokojnin in invalidnin v okraju 2924. To je zelo visoko število, saj predstavlja v odnosu do aktivnih delavcev eno tretjino, medtem ko je republiško povprečje upokojencev 24 odst. naproti 100 odst. aktivnih delavcev.

(Dalje prihodnjič)

Malozaniman a za važna vprašanja v Krmelju

V nedeljo 16. januarja je bil sklican množični sestanek članov sindikata rudnika v Krmelju. Sestanek se je pričel z enournu zamudo šele ob desetih. Kot predavatelja sta prišla zvezni poslanec Šterban Karel in republiški poslanec ing. Koželj Tone. Prvi je govoril o varnosti in o zunanjih političnih situacijah v svetu in o odnosih naše države do držav vzhodnega bloka. Pri tem smo zvedeli marsikaj zanimivega. Med drugim tudi, da bo naša država in politično vodstvo tudi v bodoče nadaljevalo svojo samostojno politiko mirnega sožitja med narodi ne naslanjajoč se na nobenega od obeh političnih blokov. Zvedeli smo tudi važne stvari o bodočem formiranju velikih občin — komun. Krmelj bo verjetno zajet v bližnji sevniški komun. ta pa v trboveljski skupnosti komun. Drugi je govoril tovariš Šterban o zveznem družbenem planu, ki je bil sprejet konec decembra

v Zvezni ljudski skupščini. Obrazložil nam je razčlenitev plana, govoril je o investicijah, o nagrajevanju delavcev akordirani del tarifnih pravilnikih itd.

Tovariš ing. Burnik je nato seznanil navzoče z novim zakonom o socialnem zavarovanju. V preprostih besedah je razložil udeležencem sestanka vse pravice in dolžnosti zavarovancev.

Škoda je le, da tako zanimiv izjava ni poslušalo večje število udeležencev. Od 350 delavcev kolikor jih zaposluje rudnik, je bilo navzočih komaj nekaj nad 50 ljudi.

Pevski zbor Svobode je pričel z rednimi vajami dvakrat na teden. Vodstvo zbora je prevzel novi šolski upravitelj Ludvik Ahačič. Za sedaj vadi moški zbor organiziral bo pa v februarju tudi mešanega. V obo zbora se je vključila tudi mladinska sekcija iz vasi Gabrijela. Prav tako bodo mladinci tudi vključeni v dramsko sekcijo Svobode v Krmelju in že pripravljajo za pust veseligrro. Ženina je iskala.

A. R.

POPRAVEK

Popravljamo napačno pretpetkanje vest iz 2. številke „Posavskega tednika“ o dobavih pšenice in bombaža iz kmetijskih preseščkov, ki jih bo dobila naša država iz ZDA. Pravilno poročilo se glasi, da bodo ZDA v kratkem dobavile Jugoslaviji 425.000 ton pšenice, poleg te pa tudi bombaža v vrednosti deset milijonov dolarjev.

Iz Zabukovia popravljajo

Kmetijska zadruga Zabukovje nam je 6. januarja 1955 sporočila, da v članku „Zakaj izguba, ko bi lahko imeli večji dobiček?“, ki smo ga objavili 20. novembra 1954, niso navedeni točni podatki. Dejstvo je, da je naš dopisnik za ta članek dobil podatke iz revizijskega zapisnika o ugotovljenih nepravilnostih v tej zadrugi. Naslov članka velja izgubi v zadrugi gostilni, čeprav sicer drži, da je lani po navedbah dopisa KZ Zabukovje) zadruga imela 666 tisoč 533 din dobička do dneva revizije. V zadrugi gostilni pa ni bilo primanjkljaja 180 tisoč dinarjev, temveč »samo« 117.000

Do tod je zadeva v redu. Nikar kar pa niso popotniki, ki potujejo po tej dolini, zadovoljni z obnašanjem delavcev. Ob vsakega popotnika, ki potuje peš, s kolesom ali z vozom, se obregujejo in norčujejo. Namesto, da bi se potnikom ognili, nastavlajo na cesti nalašč kako oviro, da je potnik prisiljen stopiti s kolesa ali pa počakati z vozom. Vemo, da se vedno in vsakomur ogniti ni mogoče, a nalašč ourat: popotnike, je surovo. V grdem obnašanju prednjači mladina, ki ima posebno piko na d. jake, ki hodijo v sevniško gimnazijo. Nepristano jih preganjajo in ti se skoraj ne upajo hoditi več po cesti. Najbolj žalostno pa je to, da v grdem obnašanju ne zaostajajo niti starejši, poročene ženske! Najhujši so delavci: na odseku Krakovo, potem pri Šmarju, najbolj pa so delavci pri Zupanu. Ah delovodje tega ne vidijo in ne slišijo? Delavci s takim vedenjem in malomarnostjo ne zaslužijo plačila za svoje delo.

Popotniki

Kdo bo popravil barako na Gori?

Na Gori je baraka, ki je pravzaprav edini prostor, kjer se ljudje lahko sestajajo. Te barake, ki je pod upravo LOMO, pa nihče ne vzdržuje. Manjkušo okna, medtem ko streha prepušča vodo. Če je ne bodo kmalu popravili, bo baraka slej ko prej razpadla.

Volivci na Gori zahtevajo, da LOMO na svoji prvi seji razpravlja tudi o tem vprašanju!

F. S.

Predavanje o pomenu potovanja maršala Tita v Indijo in Burmo je bilo v torek zvečer v Krškem. Sklical ga je občinski odbor SZDL, udeležilo pa se ga je nekaj nad 90 poslušalcev.

Seja Okrajnega odbora Rdečega križa je bila v sredo popoldne v Zdravstvenem domu v Krškem. Udeležil se je tudi član GO RK Slovenije dr. Marjan Ahačič. Na seji so pregledali uspehe zdravstvenoprosvetnih tečajev ženske mladine, delo ob malih asanacijah ter razpravljali o nalogah protituberkulozne sekcije okrajnega odbora Rdečega križa. Ugotovljeno so bili veliki uspehi in zastavljene nove naloge, o čemer bomo več poročali v prihodnjih številkah.

SEVNIŠKI GASILCI IN NJHOVO HUMANO DELO

Prostovoljno gasilsko društvo Sevnica je imelo v nedeljo občni zbor, na katerem so pregledali delo v preteklem letu in si zadali nove naloge. Zboru so se poleg članov udeležili zastopniki množičnih organizacij, podjetij in zastopnik Okrajne gasilske zveze tovariš Kolšek.

Za uvod je pevski zbor društva zapel dve pesmi. Sledilo je izčrpano poročilo predsednika društva tov. Šmodeja. Poleg uspehov, ki jih je društvo doseglo s požrtvovalnostjo svojih članov, je podal še kratek politični pregled o položaju v domovini in po svetu. Njegovega poročila so sledila poročila tajnika blagajnika in dr. O. O. svojem delu so poročali gasilске čete Jugotantina, Koptarne, žage in železniške postaje. Iz vseh poročil je razvidno, da je bilo društvo v preteklem letu zelo agilno in vedno na svojem mestu. Kadar je sirena klicala na pomoč v vsem letu so bili samo štiri požari, ki pa so bili z uspehom zatrti. Največje delo so člani opravili pri elementarni nevarnosti — poplavi v juniju. Reševali so ljudi, živino in drugo ob Sevnici in na

Blanci. Samo pri tej akciji so opravili 448 ur.

Poleg vsega dela so skrbeli tudi za strokovno usposabljanje. Imeli so več mokrih in reševalnih vaj. Tudi najmlajši — desetina pionirjev je marljivo vadila vse leto. Veseli so, da so dobili lahko motorko, ki jo bodo zvesto čuvali.

Najbolj pereče vprašanje društva je prevozno sredstvo. Avto, ki so ga imeli, je že leto dni neuporaben in ga ni mogoče popraviti. Tako je društvo popolnoma odvisno od avtomobila Splošnega trgovskega podjetja. Z ustanovitvijo komun. bo nujno to vprašanje urediti, ker se bo delokrog društva zelo povečal. Ne bo pa mogoče opravljati tako važnega dela brez avtomobila. Gasilec mora biti takoj na mestu nesreče.

Društvo ni pozabilo na kulturno življenje svojih članov. Poleg pevskega zbora, ki ga uspešno vodi pevovodja Viktor Krenčič, deluje še orkester, ki šteje lepo število članov. V letu 1954 je imel pevski zbor pet samostojnih koncertov: dva v Sevnici, enega v Brestanici, Kostonjčevici in v Boštanju. Slaba delavnost se kaže pri

dramski sekciji, ker ni dala niti enega dela na oder. Kakor pa kaže, bo tudi ta odsek začel delati.

Sevniška podjetja so podelila za požrtvovalno delo nagrade najbolj požrtvovalnim članom društva.

V diskusiji so poudarili, da naj se članstvo vse leto čim bolj strokovno usposablja. Ker volitev v novi upravni odbor letos ne bo, je zbor samo kooptiral novega tajnika. Skenili so, da pritegnejo čim več mladine v to človekoljubno organizacijo.

Ob koncu zbora se je zastopnik LOMO Slavi Kolar zahvalil društvu za požrtvovalno delo. Zastopnik okrajne zveze pa je dejal, da že s tem, ko je društvo naredilo tako lep dom, ki ga ni enakega v Posavju, zasluži vse priznanje. Želimo, je poudaril, da bi vsa društva v okraju hodila po isti poti kakor sevniško, saj je bil v preteklem letu dosežen na vseh področjih lep uspeh.

Upamo, da bodo sevniški gasilci v novem delovnem letu delali z istim poletom kakor lani in jim želimo pri tem obilo uspehov!

-js

Tit Dobershek

KAJ SEM VIDEL V

MAKEDONIJI?

(Nadaljevanje)

OD VELESA DO ŠTIPA

Na poti od Veleša do Štipe preko Ovčjega polja smo videli nasade bombaža. Zraven bombaža sejejo tukaj predvsem žita. Vmes je veliko pašnikov z odlično zemljo. Na pašnikih in po njivah so se pasle velike črede ovčev, tako imenovane ovčepoljske ovce, ki je nekoliko večja kot srbska pramenka in ne dosti manjša od naše solčavske. Celo polje pa trpi zaradi suše, saj je v okolici Štipe in na Ovčjem polju samo okrog 350 mm padavin letno, kar je minimalna količina za uspevanje ozimnih žit. Bavijo se z načrtom namakanja Ovčjega polja iz rečice Nkolske in delno iz Bregalnice.

Pred Štipom smo se ustavili na državnem posestvu »Tri česme« na Ovčjem polju. Posestvo ima 1500 ha obdelovalne zemlje in 8500 ovčev. Sejejo predvsem bombaž in pa ozimna žita. Maki sejejo približno 12 ha. Pšenico sejejo do polovice novembra. Povprečno letošnjega pridelka pšenice znaša na posestvu 10 q. Kot krmsko rastlino sejejo živinski grah, sedaj pa uvažajo tudi lucerno, kolikor bo ta zaradi malo padavin uspevala. Posestvo se

bavi s kržanjem angleške merinovke, ki ima obilo odlične volne. Z domačo ovčepoljsko ovco križanje se vrši z umetnim osemenjevanjem. Med drugimi rastlinami sejejo še naut ali cizkerko, katero prodajajo po 76 din kot nadomestek za kavo. Povprečen pridelek nauta na ha znaša 6 q. Drugače se uživa trikrat prepečena in sliči lešnikom.

Goveje živine ima posestvo 50 glav, nekaj pa tudi konjev. Ovce so skoraj vse leto na paši kajti posestvo ima zraven gornje površine obdelovalne zemlje še prostrane pašnike za katere niti ni sode vedel povedati, koliko jih imajo. Ovce dajo povprečno 25 litrov mleka letno.

Delo na polju opravljajo s traktorji-goseničarji ter s petbrazdnimi plugi. Za lastno uporabo imajo 5 velikih mlatic, več samovozalnih žetvenih kosilnic itd. Mnogo strojev je nezakoriščenih. Od drugih razmeroma dobrih strojev so vzeli posamezne dele in jih tako onespobili. Za gospodarskimi ooslopi smo našli celo pokopališče nezakoriščenih in onespoblenih strojev, ki prav gotovo niso ocenjeni kot osnovna sredstva kot na primer pri nas. Traktor-

jev imajo kar trinajst, nekaj tovrstnih avtomobilov in en osební avto.

Praviš, na obiščilih majo za stanovanje kar v zemljo vkopane brloge ter se tam kar dobro počutijo.

Domačini, ki delajo na posestvu, so precej prosti in nedejavni, zato tud posestvo ni v dobro urejenem stanju.

USTANOVE V OKOLICI ŠTIPA

Mimo »Tehnike« tovarne poljedelskih strojev, smo preko Bregalnice prispeli v Štip, ki po svojem zunanjem videzu zaostaja za Velešom. Tu smo imeli kosilo. Po kosilu smo si ogledali veliko novo tovarno-predilnico bombaža, ki je po velikosti tretja največja tovrstna tovarna v Evropi. Predeluje domači bombaž, katerega odkupuje preko odkupnih postaj po 155 din/kg. Vzamejo 34 do 40 % domačega bombaža, 60 do 66 % pa uvoženega bombaža. Sam domači bombaž je za izdelavo niti preslab, ker ima prekratka vlakna. S popolno dograditvijo tovarne bo tovarna zavzela 4,5 ha površine ter bo, ko bo dogotovljena tkalnica, izdelala letno 25 milijonov metrov blaga. Sedaj izdeluje letno 7 milijonov kg preje, katero prodaja drugim tekstilnim tovarnam. Predilnica ima najmodernejšie stroje, katere upravljajo domačini. Sedaj je v 3 izmenah zaposleno 950 delavcev, ki imajo v smeri

proti Štipu lastne stanovanjske bloke. Čeprav poseje Jugoslavija približno 10.000 ha bombaža, od katerega poseje Makedonija 8500 ha s povprečnim pridelkom 700 do 800 kg na ha, bi tovarna brez uvoza surovin samo pri domačem bombažu obratovala letno le 2 meseca.

Na drugi strani Bregalnice

zraven Štipe se nahaja Zavod za unapređenje lozarstva-reonska upitna stanica Šup, ki je bila osnovana leta 1923 kot »vočni rasadnik« (drevesnica). Ker kot drevesnica ni uspel zaradi premalo padavin, se je po nekaj letih preumiril v »lozni rasadnik« (trsnico). Od 1945. leta pa do 1951. leta je tukaj bila nižja

kmetijska šola vinogradniškega tipa, od tega leta dalje pa »lozarska upitna stanica«. Leta 1945 je ta ustanova imela samo 12 ha posestva, 1948 leta 46 ha, od tega 30 ha vinogradov in 16 ha matičnjakov. Danes ima postaja 40 ha matičnjakov. Preizkušajo nove in stare makedonske sorte, načine reze in vzgoje ter gnojjenja. Stanica je danes okrajna ustanova. Zaposluje tri kmetijske strokovnjake. Poizkuša sortiment tri obsega okrog 200 sort. Letos je stanica cepila 806.000 cepljenk, pri katerih imajo 45 % uspeh. Največji uspeh pri cepljenju so dosegli s podlago rupestris du Lot. Vse te cepljenke gredo za nove nasade. Okraj Štip bo na primer do spomladi 1955 zasadil 500 ha novih vinogradov.

Značilno je za Makedonijo, da povsod sade le prvovrstne cepljenke iz priznanih trsnic, to je, da z zelenim cepljenjem sploh ne obnavljajo, pa čeprav bi tukaj to bilo bolj uspešno kot pri nas zaradi toplote in stalnejšega vremena.

Postaja opravlja tudi rajonizacijo vinogradov. Podrobne načrte za obnovo pa pripravljajo izključno za to določena podjetja. Kot posebnost so nam povedali, da se v zadnjem času v tem predelu zelo širi bosenska sorta trte, imenovana žilavka, ki tukaj daje bolj kvalitetno vino kot v Bosni.

(Dalje prihodnjič)

Pisec članka z makedonskim grozdem — ali bi se prileglo zdajle, sredi zime, kajne?

Bistrica ob Sotli in komunizem STRELSTVO naj postane naš NARODNI ŠPORT

Poročali smo že o uspehu množičnem zborovanju članov Socialistične zveze, ki je bilo v Bistrici predzadnji nedelje. Na zboru so pregledali in obravnavali vse važnejše politične dogodke preteklega leta. O vseh najvažnejših notranjih in zunanjih političnih dogodkih je zbranim poročal ljudski poslanec tov. Stane Nuncič, zlasti pa o normalizaciji naših odnosov s Sovjetsko zvezo. O obisku maršala Tita v Aziji, o balkanskem paktu, izboljšanju odnosov z Italijo in podobno. Pregledali smo tudi izpolnjevanje družbenega plana v letu 1954 in ugotovili vzroke, zakaj plan tu pa tam ni bil v celoti izvršen. Predmet glavnega zanimanja pa je bila razlaga

komun. Zastopniki naše občine so bili svoj čas na zborovanju v Kozjem in na konferenci v Brežicah, vendar doslej še nismo izvolili iniciativnega odbora. Predlagano je bilo zato, da tak odbor postavimo in naj temeljito prouči vsa vprašanja, ki so zvešana s komunizmom, prouči pa naj tudi položaj, v katero komunizem bi se vključila naša občina. Iz piteka dosedanjih razpravljanj o tem važnem vprašanju ni bilo opaziti, da bi ljudje ne bili za vključitev v brežiško komunizem. Na zboru pa se je pokazala morda nekoliko pretirana opreznost proti tej odločitvi, ki pa temelji na dejstvu, da smo doslej občutili le premočno zapostavljenost. Tega je kriva mor-

da že sama lega našega kraja. Tov. Pratergrazer je vprašal, ali obstaja jamstvo, da se bodo dohodki komunizem razdeljevali pravilno in pravično, ne pa po načelih »boljših zvez«, kakor je to bilo včasih? Ne želimo ponavljati zastarelih ali preživelih očitkov. Drži pa da odnoš o krajinah čimteljev do Bistrice ni bil vedno najboljši in je marsikaj z naše strani naštetih na gluh ušesa in le na redka razumevanja. Leto 1954 pa je bilo po daljšem presledku prvo, ko se je jelo vračati zaupanje občanov. Ne smemo tajiti lastnih napak in lastne neaktivnosti. Razumljivo pa je, da želimo s plodnim delom nadaljevati tudi v bodoči komunizem. Seveda ne bomo radi nikjer »peto kolo«, kar naj vedo tisti, ki so nas žigosali za lokalni patrioti. Zato naj o vključitvi v komunizem odločijo vsi ekonomski in ostali pokazatelji, potem pa bomo odločili.

Medtem pa je bil 16. januarja sestanek I. volilne enote, ki ga je sklical odbornik Anton Kramer z namenom, da bi se volivci pogovorili o komunizem. Žal se je ta sestanek spremenil v umazano osebno obračunavanje in posvarjanje, za kar bodo odgovorni posamezniki morali seveda odgovorjati. O vprašanju komunizem seveda ne smemo odločati osebni interesi posameznikov, temveč samo dejanski dokazi in upravičene težnje večine volivcev.

Strelstvo, ki v zadnjih letih čedalje bolj prodira na počečelju in v mestih, je stara organizacija, ki je bila priljubljena in v posebni časti pri vseh slojnih in v vseh državah na svetu. Obvladati strelno orožje je pomenilo čast in včasih — tudi potrebo. Lani je poteklo na primer 392 let, odkar je bila v Ljubljani ustanovljena prva strelska organizacija. Bogato na tradicijah, uživa strelstvo danes prav posebno naklonjenost države in vseh ustanov ter organizacij. V naši domovini imamo po osvojitvi vse možnosti, da postane strelstvo naš narodni šport, kakor je v Švici.

Strelce mora obvladati orožje — to je osnovni namen strelskega športa. In kaj pomeni dober strelce, smo najbolje videli v partizanih, ko so pod dobro merjenimi strelji padali fašisti kakor muhe, marsikateri žrtve v partizanskih vrstah pa je bila nepotrebnost prav zaradi nepoznavanja orožja pri začetnikih. Ponos nas navdaja, ko beremo, da je v decembru naša ekipa na svetovnem prvenstvu v Caracasu zasedla v tekmovalstvu z vojaško puško drugo mesto na svetu. Ponosni pa smo lahko tudi na razvoj strelstva v Spodnjem Posavju, saj je v Krškem sedež strelskega okrožja za okraja Trbovlje

in Krško. Marsikdo še vedno ne ve, da je s prizadevnostjo tega odbora, strelske družine Celuloza in s močno podporo ter naklonjenostjo tovarne Celuloza na Vidmu zraslo eno najmodernejših strelšč v državi! V krškem okraju deluje 14 strelških družin, v katerih je nad 700 članov. Samo lani so na raznih tekmovalnih člani teh družin izstrelili nad 23.000 strelcev, kar kaže na aktivno delo.

Kdo izmed delavoljubnih, zdravih državljanov ne bi bil rad borbena, vztrajna, tovariški, požrtvovalen? Vse to — in vzgojo močne volje osebnosti, ki tudi ob uspehih ostane skromna — daje strelski šport.

O teh problemih o na posvetovanju o strelstvu razpravljali pred tedni člani okrožnega strelskega odbora, predstavniki ljudske oblasti in zastopniki skoraj vseh večjih podjetij iz okraja. Med nje je prišel tudi predsednik Strelske zveze Slovenije narodni heroj polkovnik Klanjšek-Vasja. Koristno posvetovanje je izvenelo v sklep: strelstvu moramo nuditi vsa pomoč in finančno podporo, da dogradi strelšče, ki bo v korist vsem družinam v Posavju, v vrste strelcev pa je treba privabiti kar največ mladih ljudi. Vse pogoje imamo, da postane strelstvo zares naš narodni šport!

Princeska in pastirček v Kostanjevici

Delo je napisal Pavel Golia, režiral in sceno oskrbel Lado Smrekar, glasbeno vodstvo Jože Jankovič.

Princeska in Pastirček spada med tista ljubka dela naše književnosti, ki bi jih literarni zgodovinarji nikakor ne smeli prezreti, kadar pišejo o pesniku. Pesnik nam v dobrih dveh urah pripravi pred očmi šumenje gozdov, življenje živali, ki človeku pomagajo, strast in boj temnih sil, kakor tudi vso igrivost in preprostost skromnih ljudi. Delo je pisano z znano Golievsko ljubkostjo in je polno bleščeče otroške navivnosti.

Kostanjeviška uprizoritev je podčrtala vse značilnosti igre in nam dala prvovrstno predstavo, ki po mnenju številnih obiskovalcev močno prekaša uprizoritev »Celjskih grofov«, saj je prav zato vzbudila tudi med odraslimi precej pozornosti.

Prvo dejstvo, ki ga moramo podčrtati je v tem, da se ni poznalo niti enemu igralcu od vseh štiridesetih, da je naučen. Vsak je svojo vlogo v celoti obvladal in jo prav elegantno podajal. Pri tem moramo opozoriti zlasti na množične scene, ki so žele polno občudovanja in resničnega priznanja.

Naslovno vlogo sta podala Henrik Pisek in Marija Hribar. Oba sta bila vseskozi dobra, čeprav sta njuni vloge precej obsežni. Oba odlikuje preprosta igra in jasna beseda.

V središču pozornosti pa so bili kuharček (Karel Kerin),

guvernanta (Vladka Pisanski), botra Suma (Jelka Globevnik) in tetka (Marinka Matjašič). Kuharček je žel največ priznanja predvsem zaradi prekrasne petje, saj je njegov glas med našimi pevci v resnici nekaj nadpovprečnega. Vladka Pisanski je dala svojo guvernanto z veliko mero smisla za niansiranje tako v glasovnem kot igralnem pogledu. Kaže, da bo odlična igralca. Globevnik Jelka je vsestransko natančna in polna neke sugestivne moči, tako da tudi druge potegne za seboj, medtem ko je Marinka Matjašič s svojim izvrstnim glasovnim materialom z lahkoto podala predpisano vlogo.

To je samo bežen pogled na nekatere nosilce dejanja, toda že v uvodu smo povedali, da se ni nihče pustil prehiteti. Pri »veteranih« se sploh ne da govoriti o posamezniku, ker so bili vsi ena sama nedeljiva celota, čeprav je bil vsak tip zase v najtistejšem pomenu te besede. Prav tako so bile tudi »veteranke«, le žal, da niso oblike delale tiste enotnosti, ki jo je sicer imela ta odlična predstava.

Ob koncu naj omenim še razsvetljavo, ki je bila brezhibna, kar kaže, da bo med mladimi član SKUD v Kostanjevici dovolj dobrih ljudi, ki se bodo lahko vsestransko uveljavljali in uveljavili.

Brežičani na republiškem prvenstvu na ledu

Na Jesenicah na Gorenjskem so na republiškem prvenstvu v hokeju na ledu sodelovala poleg direktnih finalistov iz Ljubljane in Jesenic še hokejska društva iz Celja, Maribora in Brežic.

Mlado hokejsko društvo »Krk« iz Brežic je zasedlo tretje mesto. 18. januarja so se pomerili na krasnem umetnem drešču v Parku pri Krki iz Brežic in Papirničarja iz Vevč. Vborbeni igri so zmagali Papirničarji iz Vevč z rezultatom 5:1 (2:1, 3:0, 0:0). Brežičani niso imeli za seboj skoraj nobenega treniranja. Simpatični in skromni igralci Brežic so osvojili jeseniške gledalce, ki so jih krepko podpirali med tekmovaljem. Mlajši igralci »Krk« niso nič zaostajali za rutiniranimi; tovariši in obetajo dober napredek.

T. M.

Kratke vesti

Okrajni odbor Zveze borev je razpravljal ta teden o skrbi za otroke padlih borev, o občinskih zborih ZB v okraju, o zgodovinskem gradivu, članarini in o pripravih za okrajno konferenco.

V Podsedri je gostovala zadnje nedelje igralska družina iz Pečice z igrarji »Starji in mladi«. Številni gledalci, ki so napolnili podsedrsko šolo, so dali mladim, poštvalnim igralcem iz Pečice vse priznanje. Delo je režiral Slavko Smrdelj. Zanimanja za prireditve je bilo toliko, da so gledalci stali v veži, nekateri pa sploh niso dobili prostora.

Ljudska univerza Videm-Krško je pripravila skupno z OSS Krško 6. jan. 1955 v dvorani Celuloze na Vidmu prvo predavanje v tej sezoni. O produktivnosti dela v ZDA je predaval izredni profesor kemične fakultete TVŠ Ljubljana ing. Gerl. — Želimo, da bi Ljudska univerza začela s prirejanjem rednih predavanj.

— Kadar ima slabo vest, mi vedno pomaga pri gospodinstvu!

Bojeviti golob

Naša goloba sta si napravila udobno gnezdo v zaboji, ki je visel na steni v dvoranici.

Zadnjič pa je padlo črni kokoši v kurjo glavo, da bi bil ta zaboj pripraven tudi zanj. Zletela je na drva in si od blizu, kakor da je kratkovidna, ogledovala golobje gnezdo. Golobica se je prestrašena stisnila v kot. Golob je čutil, da je njun domek v veliki nevarnosti. Z glasnim »gu-gu« je hotel odgnati vsiljivko, toda za odgovor mu je padel kurji kljun po glavi. Takrat je postal golob bojeviti. Perje okrog vratu se mu je tako naščeperilo, da je gledal kakor iz grmovja. Strašen »grgu«, kakor bi po naše pomenilo »Na juriš!« — in že se je vrgel na močnejšega sovražnika. Toda v naslednjem trenutku ga je že imela kokoš

pod seboj in ga obdelovala s perutmi in kljunom. Golob, ki je branil svoj dom, se je izmuznil izpod kokošjih krempljev švignil v zrak, nato pa kakor bomba treščil kokoši na hrbet. Njegove peruti niso poznale usmiljenja, še manj pa kljun, ki je do krvi oključal Črnjavkin greben. Z glasnim kokodanjem jo je ucvrla od koder je prišla.

Opazoval sem ta nenavadni prizor in se zamislil. Od kod temu drugače tako plahemu golobu tolikšno junaštvo? Odgovoril sem si sam: Golob je postal junak, ker je branil svoj zarod in svoj dom, ki mu je nadvse drag. Zares, kakor partizani!

Jože Solce, dijak II. a razr. gimn. Brežice

SONČNA REBER

Osojnik je stopal tako dolgo, dokler ni s kovčkom zaportal na cesto, kakor malo prej do kosti odrgnjeno kljuse.

»Dede, joj dedek!« sta se prestrašili Lizika in Anica. »Kaj vam je, dedek?«

Osojnik je videl obraze prestrašenih otrok, dobro je vedel, da se mora dvigniti, ker je pred njim še dolga pot, a ni se mogel niti zganiti. Otroški obrazi pa so se kmalu zabrisali, želja po nadaljevanju poti je ugasnila in hrumenje mimohitečih vozil je utihnilo.

Otroci so jokajoč klicali dedka, mimo njih pa so oglušujoče ropotali vojaški in drugi avtomobili, pa motorji in vozovi. Morda je kdo opazil žalostni prizor, morda se je za hip v kom celo vzbudilo usmiljenje, toda že naslednji hip je bil mimo in prizor se mu je zbrisal iz oči in srca. Šele, ko je prišla mimo gruča bivših zapornikov, katerih govore izmed otroč niso razumeli, je eden izmed njih dvignil starca, mu dal v roke in ga spravil s kovčkom in otroki daleč od ceste na mehko travo.

»Eh, eh,« je zavzdihnil Osojnik, ko je prišel spet k sebi. »Daje me, daje Deževje je tudi meni škodilo.«

Šele sredi popoldneva so nadaljevali pot in na večer so prišli do manjše vasi.

»Prosil bom za voziček,« je dejal Osojnik zadahano, »poprosil za košček kruha, lonček mleka, pa požirek žganja. Tudi med Nemci je menda še kak dober človek.«

Ob cesti so bile hiše zaklenjene, čeprav je videl skozi okno ljudi; zaman je trkal in klical. »A tako?« je govoril z razočaranjem in rastočo jezo. »Vse ste nam vzeli, vse pobrali, pogнали ste nas z naših domov, skoraj štiri leta smo vam delali zastoj, zdaj nam pa niti domov ne pomagajte. Le čakajte, le čakajte!«

Malo stran od ceste je na njegovo klicanje stopila iz hiše zaletna gospodinja. »Nič nimam,« je osorno zavrnila Osojnika. »Človek že ves mesec nima miru pred temi vsiljivci. Pet let je Nemčija skrbel za vas, zdaj pa skrbite sami zase! Marš!«

»Kdo je skrbel za nas?« se je razsrdil Osojnik. »Glej jo, babnico! Nazadnje nam bodo tile poslali račun za hrano, ki smo jo tu pojedli, oni pri nas doma pa za delo, ki so ga v tem času tako polovičarsko opravili na naši zemlji.«

Ker se je znašlo in na nadaljevanje sploh ni bilo misliti, je z otroki odtahtal še k poslednji hiši nekoliko stran od naselja. Odprla mu je postarana ženska. »Hudo je, hudo,« je zatarnala. »Vam in nam. Že šest let sem sama. S tujimi ljudmi sem obdelovala zemljo, sinova pa sta se tepla na Poljskem, v Franciji, Jugoslaviji in Rusiji. Georg, naj starejši, leži brez desne noge in prstov na desnici že leto dni v bolnišnici za vse življenje bo invalid, mlajšega, Franca, pa so Rusi; gotovo ujeti in odpeljali v Sibirijo. Ne tudi nam ni bilo lahko. Zdaj pa sploh ne vemo, kako bo z nami. Seveda, z vami je bilo še huje. No, vstopite, nekaj toploga se bo že našlo.«

Postregla je jim z mlekom in kruhom Osojniku pa je prinesla še kozareček žganja. Ko so se najedli, jih je odpeljala v kopalnico in jim vnela naj se umijejo nato pa jih je odvedla v sobo s široko zakonsko posteljo in jim želela prijetno spanje. Zbudil so se šele drugi dan

proti poldnevu; dalje pa so krenili šele tretje jutro navsezgodaj. Preden so odšli, je ženska prinesla s podstrešja star otroški voziček s streho in posadila vanj Tinčka, ki se je bil ženske nekoliko privadil. Osojniku pa svetovala, naj zloži perilo kolikor ga je še imel, v voziček za jedila pa mu je dala lovsko torbo polnojnega moša.

V drendaj vseh močnejših vozil, tankov, kamionov, traktorjev osebnih avtomobilov, motokolkov, voz na štiri in dve kolesi, se je neopazno vključil tudi Osojnikov otroški voziček, ki pa ni imel pred sabo nič krajše razdalje do doma, kakor najhitrejša in najvzdržljivejša motorna vozila, najbrž še daljšo. Drsel je skoraj neslišno po gladkem asfaltu in tudi velike pogonske sile ni potreboval. Potiskalo ga je četrto drobnih, predrobnih otroških ročic, vodil pa starček, ki je stopal ob strani in se zadovoljno smehljaj malemu brbljavcu pod razkopano usnjeno streho.

»Vidiš, Tinček, tudi mi se peljemo, tudi mi imamo voz! Hijo, hi, hi!«

Prvi dan je hitro minil drugi se je vlekel počasi in mučno, tretjega pa ni bilo ne konca ne kraja. Tega dne so se že v prvem mraku odpravili k počitku. Poleteli so kar na velik plast doma-

la suhe trave v bližini ceste. Tu je bilo spanje še prijetnejše kot v mehki Nemkini postelji. Ne samo starci, tudi otroci so bili omamljeni od prijetnega vonja. Ko so se starcu zaprle oči, ni več vedel, da leži nekje na Saškem, marveč je bil prepričan, da je že doma na Klopcah. Sele ob velikem dnevu ga je prebudilo toplo sonce.

»Ali je res?« je vprašal za- tegnjeno, grabil krhko seno okoli sebe, potem se pa le ozrl okoli sebe. »Ne, ne,« je ugotovil razočaran, »nisem še doma, nisem še na Klopcah.« Pomeš si je oči in se spravil pokonci. »He, Lizika, Anica, Tinček, pokonci otroci, pokonci!«

Ko so se dodobra prebudili, so z grozo ugotovili, da ni nikjer vozička. »Voziček, voziček!« sta klicali Anica in Lizika, tekajoč po širokem travniku od plastu do plastu, kjer je nekaj ljudi še spalo, Osojnik pa je stal negiben ob cesti.

»Dede, ni vozička, ni ga!« sta dekliski kmalu prijavili.

»Ni ga,« je spregovoril Osojnik zlomljeno, »ukradli so nam ga...«

Zajtrk ni teknil ne otrokom še manj pa starcu, ki ga ni skrbelo samo to, kako bodo nadaljevali pot, marveč tudi, od česa bodo živeli, če ne bodo kmalu prišli do češke meje, do ljudi, ki jim bodo pomagali, saj lovsko torbo so skorajda že izpraznili. Potrti so se odpravili dalje. Osojnik in Lizika sta menjaje nosila Tinčka, Anica pa je stopala med njima; čeprav razen Tinčka niso imeli kaj nošeti, so napredovali počasnije kot zadnje dni. Morajo čimprej priti do železnice je spoznal Osojnik, ali pa preprosti kakega šoferja, da jih vzame na kamion in jih odpelje do češke meje. Ko je izvedel, da imajo do najbližje proge ves dan hoje, je sklenil, da sedejo kraj ceste in čakajo na dobrega človeka.

Sedeli so uro, dve, a ker se na njihove prošnje in njihovo mahanje ni ustavilo nobeno vozilo, so se odpravili dalje. Ko so omagali, so spet posedli. Nekaj časa so gledali negibno, potem pa so skušali s slabotnim mahanjem in klicanjem ustaviti vozila.

»He, čakajte, čakajte!« je klical Osojnik.

»Vzemite nas s seboj!« je Lizika prosila s sklenjenimi rokami.

»Vzemite nas, vzemite!« je vzklikala Anica, Tinček pa je samo mahal z ročicami.

A vozila motorna in vprežna, so ropotajoče in celo grozeče zdrvela mimo.

(Dalje prihodnjič)